

Vallfrö till 10 000

Vallfröbranschen satsar minst 3 miljoner kronor 2008-2010 på att utveckla svensk vallfröodling. Genom försök och kunskapsförmedling ska odlingen förbättras och öka till 10 000 ton årligen.

Text: Gunilla Lindahl-Larsson, Svensk Raps AB

Foto: Hans Jonsson, Svensk Frötidning

Vallfrövisdom. Thorsten Rahbek Pedersen gläds åt tre spännande år som projektledare för den största vallfrösatsningen i Sverige på många år, VALLFRÖ TILL 10 000. Här i rajsvingel-sorten Hykor på Borgebys demonstrationsfält. Rajsvingel och rörsvingel är relativt nya i Sverige och tillhör prioriterade frögrödor i projektet där fältförsök och demoodlingar är viktiga aktiviteter.

Förutsättningarna att öka den svenska vallfröodlingen är goda. Vi har bra klimatiska förutsättningar och det finns intresse från både svenska och utländska firmor att utöka arealen i landet. Just nu ser dessutom marknadsutsikterna mycket bra ut. Vallfrölagren inom EU minskar och priserna stiger på i stort sett samtliga arter.

Men med dagens höga priser på spannmål och oljeväxter krävs det att skördenivån höjs i vallfrö för att grödan ska kunna konkurrera med dessa grödor. Frö- och Oljeväxtodlarna har därför beslutat att starta ett treårigt vallfröprojekt, VALLFRÖ TILL 10 000, som åren 2008-2010 ska lyfta fram och vidareutveckla vallfröodlingen, såväl konventionell som ekologisk. Att arbeta med utveckling av grödor i projektform är ett bra sätt att kombinera teoretisk kunskap, försök och praktisk erfarenhet.

Odling och avkastning ska öka

Projektet VALLFRÖ TILL 10 000 syftar på målsättningen att vi till år 2010 ska producera 10 000 ton vallfrö i Sverige. I dag producerar vi cirka 7 000 ton på cirka 12 000 hektar. Målet ska nås genom att öka såväl avkastning som areal. På lite längre sikt ska vi kunna fördubbla den svenska vallfröproduktionen

Ett annat mål är att Sverige inom treårsperioden ska vara världens största producent av ekologiskt odlat vallfrö. Projektledare för VALLFRÖ TILL 10 000 kommer Thorsten Rahbek Pedersen att vara. Thorsten jobbar på Jordbruksverket, men har anställts på 20 procent av SFO för att leda det nya projektet. Thorsten kommer ursprungligen från Danmarks vallfröområde nummer ett (Bornholm) där han i sex år var ledande växtodlingsrådgivare på ett hushållningsällskap.

Viktig kunskapsförmedling

Projektet handlar inte bara om att skaffa ny kunskap utan även att sprida och förmedla befintlig. Redan har en stor sammanställning över alla nyare nordiska vallfröförsök samlats i två påmar som skickats ut till rådgivare med intresse för vallfrö. Nya odlingsanvisningar för samtliga frögrödor kommer att tas fram vilka ska grunda sig på nya försöksresultat, utsädesföretagens rekommendationer och odlarerfarenheter. En ny odlingsanvisning för raj- och rörsvingel är i skrivande stund färdig. Det är tänkt att dessa nya anvisningar i första hand ska presenteras på Svensk Raps hemsida. Vallfrödelen på hemsidan kommer att förbättras och fräschas upp för att göra den mer attraktiv för fröodlarna.

En större gräsfrökonferens kommer att genomföras i Örebro den 5 november dit alla vallfröodlare är välkomna. Forsknings- och försöksresultat från både Sverige och våra grannländer kommer att presenteras av föredragshållare från både Danmark och Norge utöver våra svenska.

Nya intressanta försök

Försöksdelen är stor med tyngdpunkten på våra stora grödor timotej och rödklöver. Då intresset för odling av raj- och rörsvingel ökar satsar projektet ganska rejält på dessa arter. Det finns idag mycket få odlingstekniska försök i dessa båda fröslag och här kommer projektet att bli lite av en pionjär. Som ett komplement till försöken planeras även en större demonstrationsodling av stråförkortningsstrategier i de olika vallfröarterna på Borgeby Fältdagar 2009.

Ogräs och insekter i rödklöver

Försöksatsningen i rödklöver är synnerligen befogad eftersom vi har stora problem att få hög och jämn avkastning i rödklöver över åren. Pollineringen har mycket stor betydelse och den första insatsen från projektet blir att skicka ut två broschyrer till samtliga klöverfröodlare om hur man bäst gynnar och använder humlor och bin.

Ogräsproblematiken är central i rödklöver och med tanke på att det redan finns restriktioner i användningen av Basagran kommer en försöksserie med behandling med Express+MCPA i insådden att läggas ut. Efter skörd av insådden kommer leden att behandlas med Reglone vid olika tidpunkter från oktober

till mars. Många gånger är just frågan hur tidigt på hösten respektive sent på vårvintern det går att köra en Reglone-behandling. Vi hoppas att denna nya försöksserie kan ge svar på frågan.

Problemen med klöverspetsviveln i vitklöver är kända, nu kommer även vivelns betydelse i rödklöver att undersökas. Försöken kommer att placeras i Östergötland där det både finns gott om rödklöverodlingar och klöverspetsvivar. Olika behandlingstidpunkter kommer att testas, från före blomning till en bit in i blommingsperioden. Putsningsstrategier i olika sorter av ekologisk rödklöver kommer att testas i tre försök.

Stråförkortning testas i gräs

Stråförkortning är en viktig odlingsåtgärd som, utförd vid rätt tidpunkt, ofta påverkar avkastningen positivt. I timotej startades redan förra året en serie där ökad kvävegiva kombineras med stråförkortning och denna kommer att fortsätta. Med samma upplägg startar projekt VALLFRÖ TILL 10 000 försök i Hykor rajsvingel och Swaj rörsvingel. Enligt danska odlingsråd är stråförkortningen en åtgärd som kan påverka skörden positivt med flera hundra kilo per hektar i dessa grödor. Även försök med strängläggning och direktskörd kommer att genomföras samt försök med kvävegödsling.

Branschen bidrar

Som framgår av denna korta beskrivning är VALLFRÖ TILL 10 000 en stor satsning som ska ge fröodlarna mycket tillbaka när det gäller odlingskunskap och högre skördar. Det är uppenbart att det krävs en gedigen finansiering för att kunna driva projekt i denna omfattning. Sveriges Frö- och Oljeväxtodlare tillsammans med de lokala odlarföreningarna kommer därför under treårsperioden att satsa 500 000 kronor årligen. Utsädesföretagen, kemikalieföretagen, Jordbruksverket och Partnerskap Alnarp kommer att bidra och dessutom har sökts medel ur LRFs Kraftsamling växtodling samt några andra stiftelser. Sammantaget omfattar hela projektet minst 3 miljoner under åren 2008-2010.

Deltag och förkovra dig

Under projekttiden kommer det att ges många tillfällen till diskussioner, förmedling av nya försöksresultat och odlarerfarenheter. Ta tillfället i akt och besök de

VALLFRÖ TILL 10 000

VAD?

Storsatsning på svensk vallfröodling åren 2008-2010.

NYTTA

Ska stärka svensk vallfröodling genom högre skördar, effektivare odling och större vallfröarealer. Odlingsgrenen blir därigenom konkurrenskraftig gentemot andra grödor och intressant för lantbrukarna.

MÅL

Att den årliga produktionen av vallfrö i Sverige ska ligga kring 10 000 ton.

Att Sverige ska vara världens största producent av ekologiskt odlat vallfrö.

PROJEKTLEDARE

Thorsten Rahbek Pedersen
PRIORITERADE GRÖDOR 2008-09
Rödklöver, timotej, rajsvingel, rörsvingel

AKTIVITETER

Många aktiviteter! Följs bäst via www.svenskraps.se Fältförsök, demoodlingar, odlingsträffar, gräskonferens den 5/11, mm.

INFORMATIONSKÄLLA

www.svenskraps.se

BUDGET

Minst 3 miljoner kronor.

FINANSIÄRER

Sveriges Frö- och Oljeväxtodlare tillsammans med lokala odlarföreningar, utsädes- och kemikalieföretag, Partnerskap Alnarp samt medel genom LRFs Kraftsamling växtodling m fl stiftelser.

träffar som kommer att anordnas. Det finns fler försöksplaner som är aktuella än de som beskrivits ovan och alla kommer att läggas ut på vår hemsida www.svenskraps.se. Använd gärna dessa för egna studier ute i odlingarna under säsongen. «